

DILLUNS
23 DE MARÇ DEL 2015
NÚMERO 1563
—
1,30 EUROS
—



22

MARTA ESPASA

economista, professora de la UB

Les previsions de creixement suposen una dada optimista, però cal no perdre de vista els greus desequilibris existents

23

CARLES BARBA

vicepresident de Fundesplai

L'educació constitueix una estratègia essencial en l'aprenentatge i l'adopció d'una autèntica cultura democràtica

26

ANTONI VIVES

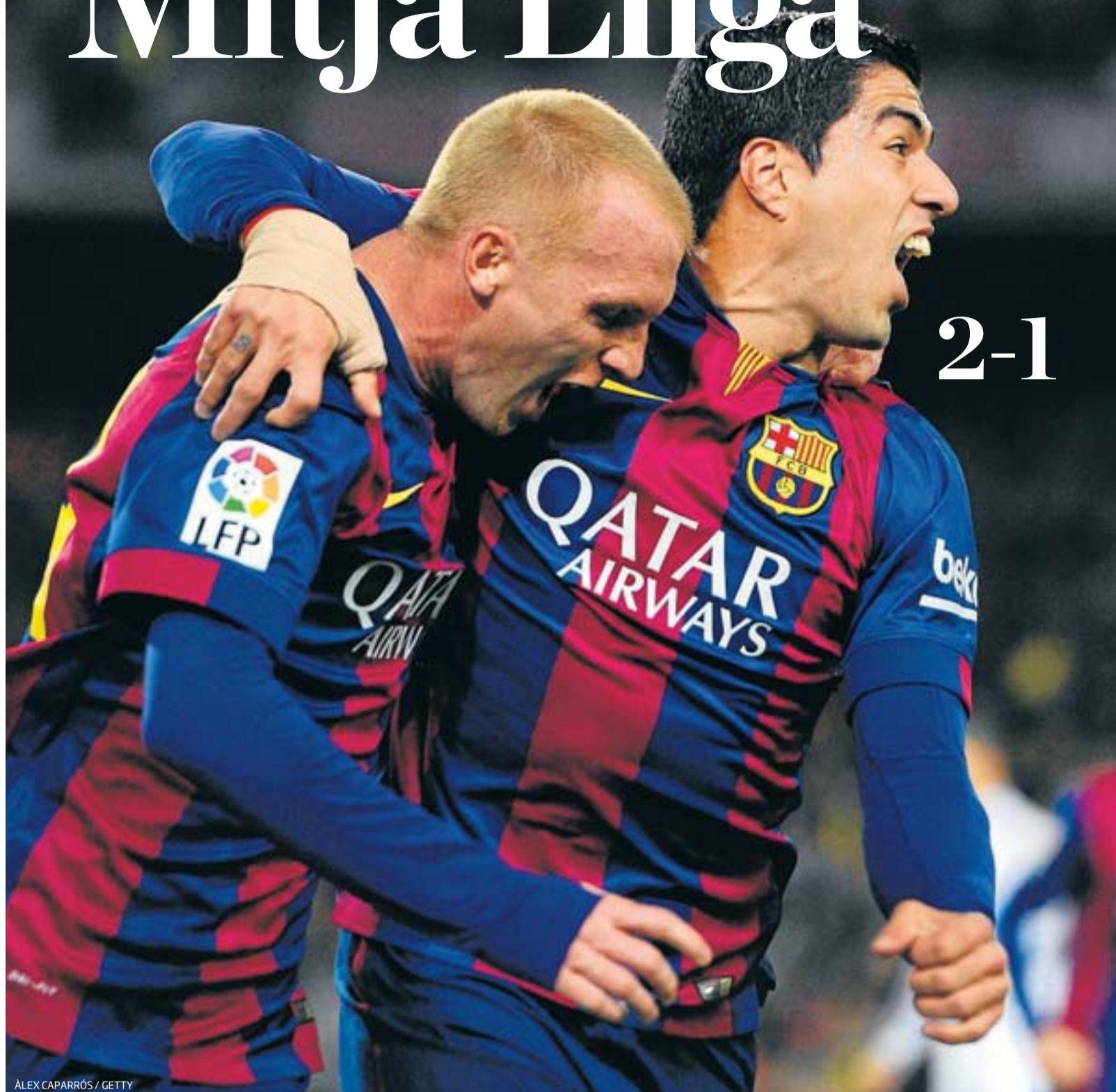
polític i escriptor

S'hauria d'investigar qui són aquells que reclamen ser la veu del poble sense haver-li consultat mai res

P 34-38

BARÇA-MADRID

Mitja Lliga



2-1

ÀLEX CAPARRÓS / GETTY

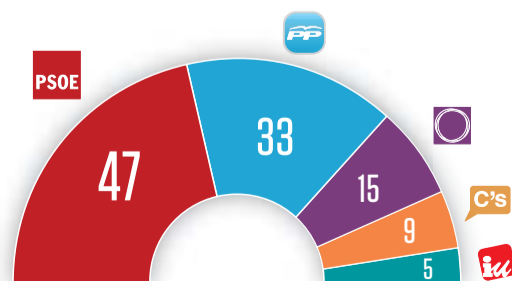
P 04-08

Susana Díaz neutralitza l'efecte Podem

El PSOE guanya amb claredat a Andalusia i podrà pactar amb C's mentre el PP de Rajoy s'enfonsa



MARCELO DEL POZO / REUTERS



De clients a ciutadans

La casualitat va fer que la mateixa setmana que Fundesplai (Fundació Catalana de l'Esplai) presentava el llibre *Ciudadania i qualitat democràtica* a Barcelona el Tribunal Constitucional dictés una sentència contrària a la llei de consultes catalana i que el jutge Santi Vidal fos sancionat amb una suspensió de tres anys per exercir com a magistrat.

Aquesta coincidència reforça una de les tres premisses que van encapçalar el debat iniciat fa més d'un any i que ara recull el llibre: la nostra democràcia està malalta i moltes de les seves institucions estan en crisi profunda.

Més enllà del caràcter global de bona part dels elements de crisi que viu la nostra societat, el debat ha destacat que a Catalunya i a Espanya vivim la nostra crisi particular. Cada vegada guanya més terreny la idea que cal revisar a fons el que es va acordar a la Transició i que és imprescindible modificar el que convingui d'unes regles del joc que es van establir el 1978, condicionades pel context de llavors.

Alhora també s'ha conclòs que si en general les reformes estructurals i les lleis no són suficients per generar canvis, això encara és més cert en societats com l'espanyola i la catalana, amb importants dèficits i poca tradició de vida democràtica. En aquest sentit, una de les idees que més han compartit les prop de dues-centes persones i organitzacions de Catalunya i d'arreu d'Espanya que han participat en el debat és la necessitat de reforçar la cultura

democràtica al nostre país. En aquesta qüestió s'han destacat tres idees i una estratègia.

La delegació i la relació clientelar. La nostra societat ha interioritzat la cultura de la "delegació" dels assumptes col·lectius en la política professional i en l'Estat en general. S'ha entès la democràcia com el simple exercici d'"escollir" uns representants o "pagar" uns funcionaris, desententant-se'n i adoptant un paper de "client insatisfet" que atorga a uns altres la responsabilitat de la gestió pública.

Considerar el comú com a propi. S'ha generalitzat la idea d'associar la "propietat" a l'àmbit "privat i particular". Jo m'ocupo del que m'és "propi", és a dir, del que passa a "casa meua". El gran canvi de mentalitat té a veure amb el fet de conside-



CARLES BARBA

VICEPRESIDENT DE LA FUNDACIÓ CATALANA DE L'ESPLAI

CONSULTEU
MÉS ARTICLES A
www.ara.cat

La qualitat democràtica i la vida quotidiana. S'ha compartit que difícilment és creïble que el sistema democràtic millori si no som capaços d'introduir la pràctica de la democràcia en els àmbits de la quotidianitat de la ciutadania. I els espais de la quotidianitat són també a la feina, a l'escola, al carrer, a la comunitat de veïns i en l'àmbit local, del poble i del barri. La proximitat és un nivell especialment propici per impulsar experiències de més qualitat democràtica.

rar "l'àmbit públic" com una cosa que afecta "a tothom" i per tant també "a cada persona individualment". Es tracta d'abandonar la posició de "client" que va "delegar responsabilitats" en uns tercers i passar a la de "ciutadans coresponsables" en la gestió d'allò que és "comú".

L'educació com a estratègia per a la cultura democràtica. ¿I com es pot avançar en aquestes tres idees tan essencials i alhora tan complexes? L'educació apareix com una estratègia essencial en l'aprenentatge de la participació i en l'assumpció d'una autèntica cultura democràtica.

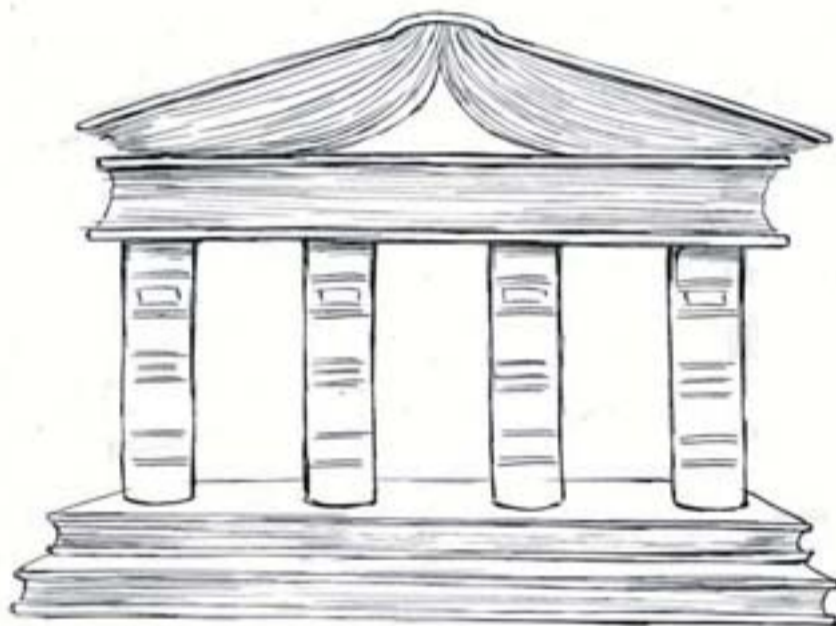
Només s'aprèn allò que es viu. Es tracta de promoure l'experiència vital de la democràcia. De fer-ho al llarg de la vida, ja amb els infants, i en els diversos àmbits relacionals i espais educatius: a casa, a l'escola, en el lleure, a la xarxa i a la comunitat.

Participar és més que votar cada quatre anys. És escoltar, opinar, deliberar, prendre decisions i assumir responsabilitats. És assumir que les raons i les veritats no són monopoli de ningú i que hauria de ser normal reconèixer els mèrits dels altres i també els errors propis.

Qualitat democràtica és també incorporar l'empatia com una cosa natural. Aquella capacitat per posar-se en el lloc de l'altre vitalment i intel·lectualment més enllà de l'obstinada posició de voler convèncer l'altre o directament pretendre imposar el propi criteri. Això s'educa, s'aprèn.

La batalla d'augmentar la cultura democràtica no es decideix en un dia. És una carrera de fons però del tot imprescindible i que requereix la complicitat de tota la societat. És un dels elements essencials del Pacte per la Qualitat Democràtica amb el qual conclou el llibre. En un any electoral, cal recordar que l'educació és la millor estratègia per a gairebé tot.

Les lleis no són suficients per generar canvis, sobretot en societats amb un dèficit democràtic com la catalana i l'espanyola



ANTHONY GARNER

Només s'aprèn allò que es viu, per això cal promoure l'experiència de la democràcia des de tots els àmbits vitals

El jutge i els propòsits

❖ El jutge Santiago Vidal afirma que existeixen "petites diferències" entre el president Mas i Oriol Junqueras a l'hora de tirar endavant el que des de fa massa temps anomenem *el procés*, que com hem dit en altres ocasions és un títol kafkià. Sens dubte, l'animós jutge, que s'ha trobat amb un altre procés (però en contra de la seva carrera judicial), té més bona intenció que no pas punteria.

❖ Entre Artur Mas i Oriol Junqueras no em sembla que hi hagi "petites diferències", sinó les pitjors divergències possibles, que són les que arriben al nivell del càlcul electoral. Al president Mas li sembla que li anirà millor el 27-S amb una llista unitària; a Oriol Junqueras li sembla que li anirà millor amb una candidatura separada. Això és tot. Cadascú fa els seus comptes, i els comptes de ca-

dascú són raonables. Estem parlant de qüestions de poder, ni que sigui un poder tan limitat com el de la presidència de la Generalitat. ¿Aquestes qüestions passen per davant dels objectius de país? Sí, hi passen, i de llarg. Malament rai qui no ho vulgui entendre.

❖ El jutge Santiago Vidal pot redactar tantes Constitucions catalanes com li plagui, però l'únic que obtindrà a canvi serà la reprovació del seu propi gremi. A Espanya no van de bromes, en aquestes coses, i a posta fa decennis que s'hi ignora la diferenciació dels tres poders que defineix la democràcia. A Espanya no hi ha democràcia possible si no és sota el disseny implacable de l'*ordeno y mando*, i gairebé



SEBASTIÀ ALZAMORA

ESCRITOR

A Espanya no hi ha democràcia possible si no és sota el disseny de l'ordeno y mando'

sembla mentida que tot un jutge, com és el cas del senyor Vidal, no hagi entès aquest concepte. A Espanya pot passar qualsevol cosa, menys que el poder judicial s'escapi del legislatiu i de l'executiu.

❖ El jutge Vidal té tot el dret a redactar una Constitució catalana i a

sospirar per una llista unitària de les forces sobiranistes, no en faltaria d'altra. Jutges o no, tots tenim dret a desitjar un món millor, fins i tot ideal. Ara bé, això no significa que aquest món hagi de venir. En qualsevol moment pot succeir que uns líders no s'entenguin entre ells o que fins i tot competeixin per una marca electoral, per molt que els seus objectius siguin similars. És el que passa entre Artur Mas i Oriol

Junqueras, i dubto molt que el jutge Santiago Vidal, ni qualsevol altre particular, hi pugui posar remei. Jo sí que crec que hi haurà eleccions el proper 27 de setembre, no tinc cap motiu per posar-ho en dubte. Però cada dia estic també més convençut que aquell dia no es votarà cap plebiscit a favor o en contra de la independència de Catalunya; senzillament es votarà a favor d'una llista o d'una altra. Després cadascú ensenyarà les seves credencials, esgrimirà els seus arguments i dirà una cosa o una altra. No en faltaria d'altra, estem en democràcia. Però em temo que els bons propòsits del jutge Vidal es quedaran exactament en propòsits. Tant de bo sigui un servidor qui s'equivoqui, naturalment. Però encara no entenc on hem anat a parar d'ençà del 9-N. Potser sí que fem un procés, però seria interessant concretar cap on du.